

Høringsbrev :

Ny forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet

1. Bakgrunn

Som følge av fusjon er det nødvendig å etablere et felles regelverk for studier og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet (HVL). Arbeidsgruppen Sikker drift – Studieforskrift (heretter kalt gruppen) har utarbeidet forslag til forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet med virkning fra 1. januar 2017.

2. Gruppens mandat for arbeidet med ny forskrift

1. Arbeidsgruppen utarbeider forslag til ny studie- og eksamensforskrift for den nye høgskolen. Forslaget bør bygge på studie- og eksamensforskriftene til dagens høgskoler
2. Forslaget må foreligge slik at det kan nå en kort høring i organisasjonene før vedtak i interimsstyret i desember 2016.
3. Arbeidsgruppen har sitt første møte 3 mai 2016 og utarbeider selv en framdriftsplan for arbeidet med frist 01.07.16.

Representanter i gruppen:

- HSH: 1. Eksamensansvarlig Lene Hettervik
2. Studiekonsulent Rune Hjelmeseter
- HiSF: 1. Avdelingsleder Kari Thorsen
2. Rådgiver i Seksjon for utdanning Bente Sønsthagen
- HiB: 1. Seniorrådgiver i Seksjon for utdanning Merete Sviggum
2. Kontorsjef Studieadministrativt kontor Marianne Seim

Gruppen har avgrenset arbeidet mot spørsmål av mer politisk og økonomisk karakter, men det har vært nødvendig for gruppen å gjøre noen regelvalg som kan ha politisk innhold og/eller økonomiske virkning:

- Sted for studie- og eksamensrett, jf. prinsippbestemmelser i §§ 4-2 om studierett og 9-1 om studie- og eksamenssted
- Regler om sensur, sensorveiledning og annen kvalitetssikring (jf. bestemmelser i § 11-1) i henhold til Veiledende retningslinjer for sensur fra Universitets- og høgskolerådet (UHR) fastsatt av UHRs styre 11.12.15

Gruppen startet arbeidet med forskriften rett før sommeren 2016. Gruppen ble tidlig enig om å ta utgangspunkt i forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Bergen for det videre arbeidet, men med nødvendige justeringer og harmonisering av reglene av hensyn til lokale forskjeller. Gruppen er også enige om at reglene for studier og eksamen samles i en forskrift og denne skal kunngjøres i Norsk Lovtidend i tråd med reglene i forvaltningsloven § 38.

Av hensyn til at reglene skal forvaltes på ulike campuser, er det behov for en tydelig forskrift som gir grunnlag for lik praksis og forutberegnelighet for studentene. I lys av dette er det lagt til grunn at det gis en forskrift og at det ikke skal utarbeides utfyllende regler til denne.

Imidlertid ser gruppen behov for at det i henhold til ulike regler i forskriften må utarbeides egne retningslinjer og instruksjoner med hjemmel i forskriften. Hvilke retningslinjer / instruksjoner som skal følge forskriften, anbefaler gruppen blir fulgt opp i egne prosesser i fusjonen.

3. Gruppens vurdering av arbeidet

Gruppen vurderer arbeidet med utarbeidelse av en ny forskrift som omfattende og krevende, og at det har vært noe kort tid til å kvalitetssikre dokumentet fullt ut. I tillegg har det vært utfordrende å utarbeide regler for en virksomhet der organiseringen av virksomheten ikke er klarlagt pt.

Gruppen er kjent med at også andre forskrifter ved HVL er under arbeid. Som en følge av dette og av hensyn til å vurdere reglenes kvalitet, anbefales det at forskriften tas under revisjon i løpet av våren 2018. Det bes om at dette følges opp i en egen prosess i fusjonen.

4. Mål for arbeidet med forskriften

Gruppen har hatt som overordnet målsetting å skape en forskrift som gir forutberegnelighet og likebehandling for studentene. Per 2017 vil studentmassen og ansattmassen i ny fusjonsvirksomhet bli betydelig endret, og dette har gruppen måtte ta hensyn til ved utarbeidelsen av ny forskrift. Reglene skal sikre en stor studentmasse i forhold til grunnleggende forvaltningsrettslige regler og prinsipper slik at deres rettssikkerhet blir ivaretatt. På den annen side skal forskriften være tydelig og lett tilgjengelig for administrasjonen. Det er således viktig at praksis som etableres med hjemmel i forskriften blir enhetlig ved de ulike campuser.

Gruppen mener å ha utarbeidet en harmonisert forskrift som har tatt hensyn til lokale forskjeller samtidig som vi har hatt som mål å skape en ny felles plattform for studie- og eksamenshåndtering. Av hensyn til lik praktisering av reglene, har gruppen i større grad enn i tidligere forskrifter innlemmet mer regeltekst enn nødvendig og som ikke har umiddelbar forskriftsnivå. Gruppen viser imidlertid til anbefalingen om revisjon av forskriften våren 2018, og at denne revisjonen bør vurdere å korte ned noe innhold når felles praksis har fått etablert seg.

5. Høringsutkast

Utkastet til forskrift som nå sendes på høring har tekst både på bokmål og nynorsk. I henhold til fusjonsplattformen skal forskriften utformes på nynorsk. Det har ikke vært mulig, innenfor den tiden som har vært til rådighet, å legge fram et ferdig utkast til forskrift på nynorsk for utsending på høring. Forskriften vil i sin helhet bli oversatt til nynorsk parallelt med at den er til høring. Ferdig tekst vil foreligge før interimstyret skal behandle saken.

I utgaven som legges fram for interimstyret vil forskriften også være kvalitetssikret med tanke på layout.

I det følgende gjengis bestemmelser som gruppen særlig ønsker å fremheve i høringsrunden:

Kapittel 1. Bruksområde og definisjoner

Sentrale definisjoner er i størst mulig grad lagt til de ulike kapitlene i forskriften slik at det blir enkelt for studenter og andre å se sammenheng mellom disse og de ulike bestemmelsene om studium og eksamen.

Kapittel 2. Grader og utdanninger. Vitnemål og sluttokumentasjon

Kapittelet gir oversikt over utdanninger og grader og krav til innhold og omfang for grader som Høgskulen på Vestlandet (HVL) kan tilby alene eller i samarbeid med andre institusjoner. Kapittelet omhandler også grunnlag for godskrivning og fritak for fag. Siste del omhandler krav til vitnemål og ordninger for utskrivning av vitnemål.

I § 2–3 (2) blir det foreslått at selvvalgt bachelorgrad får navnet «sjølvvald bachelorgrad» uten noe tillegg som viser det faglige innholdet i graden. Det har vært praksis ved flere av institusjonene å føye til navn på den faglige spesialiseringen. Dette har ført til at studenter har fått tildelt bachelorgrad som til forveksling ligner en fullført grad basert på høgskolen sitt studieprogram, men der vedkommende har fått sette sammen en selvvalgt grad etter å ha strøket i flere obligatoriske emner. Arbeidsgruppen mener slik praksis er uheldig, og at det bør være tydelig at den selvvalgte bachelorgraden ikke er det samme som en fullført grad ved institusjonen.

Eksempel på praksis som gruppen ønsker å avslutte: Bachelor i idrett, fysisk aktivitet og helse (studieprogram) og Bachelor med spesialisering i idrettsfag (sammensatt grad).

Kapittel 3. Studieprogram og studieplaner

§ 3-2 Oppretting og nedlegging av studieprogram. Fagleg ansvar

Det blir foreslått bestemmelser som skal sikre gode prosedyrer for arbeid med studieplaner og etablering av nye studieprogram ved HVL. Bakgrunnen er at institusjonen har behov for felles prosedyrer for arbeid med utvikling av studieplaner, og hvem som skal ha fullmakt til å avgjøre om et studieprogram skal settes i gang. Arbeidet omfatter utarbeiding av studieplan, godkjenning av studieplan og vedtak om etablering av studieprogram.

§ 3-3 Kvalitetssikring av studieprogram og emner

(1) Regelen skal sikre at høgskolen oppfyller kravene som er varslet i NOKUT sin studietilsynsforskrift om strategi for utdanningsledelse.

(2) Det blir foreslått en formulering som synliggjør krav til kvalitetssystem og arbeid med kvalitet i utdanningen.

(3) De sentrale forskriftene fra KD og NOKUT har nye krav om at høgskolen skal gjennomføre og dokumentere systematiske tilsyn (akkreditering) av egne studieprogram. Det blir foreslått at HVL forskriftsfester dette for å gjøre det synlig i organisasjon.

Kapittel 4. Opptak, studierett og permisjon

Dette kapittelet inneholder flere bestemmelser som gruppen ønsker tilbakemelding på:

I § 4-2 er det gitt en prinsippbestemmelse om at studieretten er knyttet til det studiested studenten får opptak:

§ 4-2 Studierett

(2) Studieretten er knytt til studieprogram eller emne på den studiestaden studenten har fått opptak til. Dekan kan avgjere at spesifikke emne kan vera opne for programstudentar frå same studium ved andre studiestadar ved høgskulen.

Videre ønsker gruppen tilbakemelding på forslag til bestemmelser om lengde på studierett i § 4-2 (4) punkt a-c:

a. Ein student teken opp til bachelor- eller masterstudium kan bruka 2 år utover normert studietid for studiet.

b. Ein student teken opp til studium som kortare enn 2 år, kan bruka inntil 2 gonger normert studietid for studiet.

c. Når studieretten på eit studium er brukt opp, mister studenten alle rettar knytt til det å vera teken opp som student. Studenten må søkja nytt opptak for å eventuelt å fullføra utdanninga.

En del studenter har av ulike grunner behov for å bruke lengre tid på studiet enn det studiet er normert til. Høgskolen vil derfor gi studentene en studierett på studiene som varer lenge nok til å ta høyde for dette. Prinsippet som legges til grunn er at en student kan være sammenhengende registrert ved et studium inntil to ganger normert studietid, avgrenset oppad til to år utover normert.

For å gjøre det lettere for leseren å forstå de praktiske konsekvensene av dette, har gruppen i forskriften delt det opp i to punkt: ett for bachelor- og masterstudenter (som får ekstra tid avgrensa til 2 år ekstra), og ett for studenter kortere studium under 2 år (som får like mye ekstra tid som lengda på studiet – altså mindre enn 2 år ekstra).

Når studieretten er brukt opp uten at studieprogrammet er fullført, har studenten brukt opp rettigheten studenten fikk tildelt ved opptak. Dersom studenten ønsker å fullføre utdanninga, må studenten søke nytt opptak.

§ 4-6 Tap av studieretten

Denne paragrafen hjemler høgskolens adgang til å frata studentene studieretten i bestemte situasjoner.

Tap av studieretten ved manglende studiepoengproduksjon

De tre høgskolene har hatt ulikt regelverk knyttet til studierett og framdriftskrav. HiSF har hatt en maksimumsgrense for hvor lenge en kan være student på et studium i stedet for et generelt

framdriftskrav, mens HiB og HSH ikke hatt grense for hvor lang tid en kan bruke, men har stilt krav til framdrift i løpet av siste 2 studieår.

Gruppen har gjennom § 4-3 (4) gått fra å kontrollere framdrift til å sette en ramme for studieretten. Dette gir forutsigbarhet for studenten og er mindre ressurskrevende for høgskolen å følge opp.

Nye forsøk ved nytt opptak etter karantenetid

De tre høyskolene har hatt ulikt regelverk knyttet til om en student kan få nye forsøk i emner der tre forsøk er brukt. Ved HiB får en ikke nye forsøk ved seinere opptak. HiSF og HSH har karantenebestemmelser på hhv. 3 og 5 år. I § 4-6 (3) foreslår gruppen en karantenetid på 5 år.

Bakgrunnen for dette forslaget er at det etter fusjonen er færre alternative institusjoner å ta utdanning ved på Vestlandet når forsøk er brukt opp ved egen institusjon. Gruppen har prøvd å ta hensyn til det ved § 4-6 (3).

Kapittel 7 Vurdering og arbeidskrav

Det er laget et eget kapittel om arbeidskrav og vurderingsordninger for å gjøre det tydelig at dette er faglig arbeid som er nær knyttet til kapittelet om undervisning, og som legger føringer for kapittelet om gjennomføring av eksamen.

§ 7-1 Vurdering

Det foreslås å bruke tre termer som gjelder eksamensavvikling; ordinær eksamen, ny eksamen og ekstraordinær eksamen.

Ordinær eksamen er åpen for alle med eksamensrett på grunnlag av godkjente arbeidskrav.

Ny eksamen er bare åpen for studenter som har gyldig fravær eller har strøket ved ordinær eksamen. Studenter som har trukket seg fra eksamen, ikke møtt eller som ønsker å forbedre karakter, må vente til neste ordinære eksamen.

§ 7-2 regulerer i all hovedsak faglærers ansvar ved gjennomføring og rapportering av arbeidskrav, se også omtale av arbeidskrav i § 9-4 (2).

Kapittel 9. Gjennomføring av eksamen

Det er gitt to prinsippbestemmelser i §§ 9-1 og 9-2. Disse gir føringer for undervisning- og eksamenssted for studentene samt føringer for digitalisering og utstyr studenten selv har ansvar for i tråd med endring i egenbetalingsforskriften.

I § 9-4 (2) er det gitt forslag om at arbeidskrav er gyldig uten tidsbegrensning, med mindre emnebeskrivelsen angir en annen gyldighetsperiode.

Ny forskrift angir at frist for oppmelding til eksamen er 1. februar og 1. september jf. § 9-5 (1). Tilsvarende settes frist for å søke tilrettelegging etter § 9-13. Det er da tatt hensyn til at det tidsmessig skal være mulig å behandle klager på avslag på tilrettelegging før eksamen.

§ 9-7 angir regler for ordinær eksamen og ny eksamen, ref. også kommentar i høringsbrevet under kapittel 7. Studenter som har gyldig fravær eller har strøket ved ordinær eksamen, har rett til ny eksamen. Dette innebærer at studenter som har trukket seg etter trekkfristen, ikke møtt eller som ønsker å forbedre karakteren, må vente til neste ordinære eksamen. Ny eksamen skal være avviklet innen utgangen av påfølgende semester, se § 9-3 (5), og det legges opp til at denne er gjennomført innen andre uken av januar og i slutten av juni for ordinær eksamen avviklet i vårsemesteret og høstsemesteret.

Begrunnelsen for en slik eksamensordning er hensynet til å kunne administrere ny eksamen på en hensiktsmessig og økonomisk gunstig måte; erfaring fra tidligere ordning er at er at studenter som melder seg opp til ny eksamen for å forbedre karakter i stor grad velger å ikke møte. Dette medfører en dimensjonering av eksamen som avviker i forhold til det antall studenter som møter til eksamen. Dette blir således et ressurs spørsmål. I tillegg har oppmelding til eksamen for andre enn gyldig fravær og stryk, blitt gjort manuelt. En slik ordning kan ikke videreføres med et studentmasse på ca. 17 000 studenter. Andre utdanningsinstitusjoner med tilsvarende studentmasse gir heller ikke andre enn studenter med gyldig fravær og stryk ved ordinær eksamen rett til ny eksamen. Det vises bl.a. til NTNU og HiOA. Arbeidsgruppen har også lagt vekt på hensynet til å ha et regelverk som skal motivere studenten til å gjøre en størst mulig innsats på ordinær eksamen i stedet for å ha et fremtidig fokus på å kunne forbedre karakterer til ny eksamen.

§ 9-15 regulerer antall eksamensforsøk. Av hensyn til at de ulike campuser skal ha lik praksis for behandling av søknader om dispensasjon fra tregangersregelen for et fjerde forsøk, er det gitt kriterier for skjønnsutøvelsen om «særlige grunner». Minst ett av to kriterier må være oppfylt for at et fjerde forsøk skal kunne innvilges. Dette er mer en formalisering av tidligere praksis.

Kapittel 11. Sensur og klage på sensur

Lov om universiteter og høyskoler (uhl) angir ikke en ytre saksbehandlingstid for klagebehandling av karakterklage. Imidlertid legges det til grunn at klagen skal behandles uten ugrunnet opphold i tråd med forvaltningsloven § 11a. Formålet har her vært å klargjøre for studentene at saksbehandlingstiden ved karakterklage ikke har en ytre frist på tre uker.

I tråd med anbefalinger fra Veiledende retningslinjer for sensur fra Universitets- og høyskolerådet, er det i §§ 11-1 og 11-3 lagt inn føringer for kvalitetssikring i sensurordningen. Dette er knyttet både til krav til antall sensorer på bachelor og masteroppgave, krav til utarbeiding av sensorveiledning, emnebeskrivelse og bruk av nivåkontroll. I henhold til uhl § 3-9 (1) skal universiteter og høyskoler sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Når det således gjelder innføring av blind sensur, må det foreligge noen ytre rammer for klagesensuren som sikrer en forsvarlig gjennomføring av denne. Bruk av sensorveiledning, nivåkontroll og emnebeskrivelser vil være nødvendige kvalitetssikringstiltak i denne sammenhengen.

I henhold til brev fra Kunnskapsdepartementet av 28. juni 2016 har studenten adgang til å trekke klage på karakter inntil klagen er avgjort. Dette er nå nedfelt i § 11-3 (7). Klagen er avgjort når sensurprotokoll er signert.

I § 11-3 (8) er det lagt til grunn ved gruppeeksamen at studentene kan påklage karakter kun som en gruppe og ikke som individklage. Klagen må således være signert av hele gruppen for å være gyldig. Tanken er å ivareta hensynet til at det er ett faglig arbeid som skal sensureres og slik at studenter i samme gruppe ikke skal risikere å få ulik karakter for samme arbeid i et emne som skal stå på vitnemålet.

Kapittel 12 Utfyllende regler

Overgangsordning

§ 12-3 Overgangsordninger

(1) Er det motstrid mellom ny og gammel forskrift legges den løsningen til grunn som er til gunst for studenten ut vårsemesteret 2017.

(2) Forskriftens regler om eksamensordning i § 9-7 gjelder f.o.m. 01.01.2017 for alle studenter som skal avlegge ordinær eksamen fra våren 2017.

6. Høringsfrist

Høringsfristen er 17. november 2016. Arbeidsgruppens medlemmer (jf. punkt 2 over) er kontaktpersoner for spørsmål i høringsrunden.

Med vennlig hilsen

Arbeidsgruppe Sikker drift - Studieforskrift